

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ**

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
(ΠΕΠ)
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2014-2020**

2^η Αναθεώρηση του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020

Αιτιολόγηση της αναθεώρησης και αποτύπωση των αναμενόμενων επιπτώσεων των τροποποιήσεων στην επίτευξη των προτεραιοτήτων της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και στους ειδικούς στόχους του Ε.Π.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2018

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας 2014-2020 (ΠΕΠΘ)

2^η Αναθεώρηση

Αιτιολόγηση της αναθεώρησης και αποτύπωση των αναμενόμενων επιπτώσεων των αναθεωρήσεων

A. Αναγκαιότητα αναθεώρησης του ΠΕΠΘ και κανονιστικό πλαίσιο

Το ΠΕΠΘ εγκρίθηκε τον 12^ο/2014.

Τον 12^ο/2017 εγκρίθηκε η 1^η Αναθεώρησή του μετά την τεχνική προσαρμογή για το έτος 2017 [COM (2016)311], όπου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναθεώρησε τις συνολικές χορηγήσεις στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» για κάθε κράτος-μέλος για την περίοδο 2017-2020, εφαρμόζοντας τη μέθοδο κατανομής με βάση τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία, τους διαθέσιμους πόρους για την Ελλάδα για την περίοδο 2017-2020 (σε όρους κοινοτικής συνδρομής) κατά 970.757.458 ευρώ σε τρέχουσες τιμές. Σύμφωνα με την 84421/ΕΥΣΣΑ1800/28-7-17 εγκύκλιο για την «Αναθεώρηση των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 στο πλαίσιο της τεχνικής προσαρμογής του έτους 2017» και όπως εγκρίθηκε τελικά το ΠΕΠΘ σημείωσε αύξηση του Π/Υ κατά 18.101.153 € (Κ.Σ.). Από το ποσόν αυτό, 2.220.826 € προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και αφορούν αποκλειστικά σε δράσεις Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, ενώ τα υπόλοιπα 15.880.327 € προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και αφορούν στη χρηματοδότηση συγκεκριμένων παρεμβάσεων, υφιστάμενων και νέων.

Στην παρούσα φάση (2018) με την πρόοδο της υλοποίησης του ΠΕΠΘ, τις δυσκολίες που καταγράφηκαν σε ενεργοποίηση τομέων / δράσεων του, αλλά και την αναγκαιότητα ενίσχυσης τομέων / δράσεων όπως προκύπτουν από τις υφιστάμενες πλέον ανάγκες και απαιτήσεις στη Θεσσαλία, μετά τις αλλαγές που επήλθαν σε πολιτικές ή στρατηγικούς σχεδιασμούς τομέων, περιφερειακές στρατηγικές, επανεκτιμήσεις απαιτούμενων προϋπολογισμών και λαμβάνοντας υπόψη και τους διατιθέμενους πόρους των Τομεακών Ε.Π., στο πλαίσιο επίτευξης των προτεραιοτήτων της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και των ειδικών στόχων του ΠΕΠΘ, προτείνεται η 2^η Αναθεώρησή του, η οποία χωρίς να αλλάζει τον Π/Υ του ΠΕΠΘ ύψους **423.757.117 ευρώ** Δημόσια Δαπάνη (με ποσοστό συγχρηματοδότησης Ταμείων 80%), την αρχική στόχευση και λογική παρέμβασης, επιφέρει συγκεκριμένες αλλαγές προς ικανοποίηση του βέλτιστου αποτελέσματος.

Προς διευκόλυνση παρατίθεται συνοπτικά η διάρθρωση του ΠΕΠΘ :

Άξονας 1 (ΕΤΠΑ) : Θ.Σ. 1, 2 και 3.

Άξονας 2.α (ΕΚΤ) : Θ.Σ. 8 και 9.

Άξονας 2.β (ΕΤΠΑ) : Θ.Σ. 9 και 10.

Άξονας 3 (ΕΤΠΑ) : Θ.Σ. 4, 5 και 6.

Άξονας 4 (ΕΤΠΑ) : Θ.Σ. 7.

Άξονας 5 (ΕΤΠΑ) : Τεχνική Βοήθεια

Άξονας 6 (ΕΚΤ) : Τεχνική Βοήθεια

Συνοπτικά με την προτεινόμενη 2^η Αναθεώρηση του ΠΕΠΘ :

- παραμένει σταθερός ο Π/Υ του ΠΕΠΘ και ανά Ταμείο συγχρηματοδότησης (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ).
- καταργούνται δύο (2) Ε.Π. : 1) η 9νι στο ΕΚΤ (Άξονας 2.α) και 2) η 9δ στο ΕΤΠΑ (Άξονας 2.β), που αφορούν σε επενδύσεις στο πλαίσιο στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων, που είχαν προβλεφθεί με στόχευση στην αντιμετώπιση της φτώχειας περιοχών στη Θεσσαλία, καθόσον αφενός δεν ενεργοποιήθηκαν έγκαιρα, αφετέρου οι οριζόντιες δράσεις αντιμετώπισης της φτώχειας προωθούνται σημαντικά αυξημένες σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό του ΠΕΠΘ.
- επέρχονται αυξομειώσεις προϋπολογισμών μεταξύ Θεματικών Στόχων (Θ.Σ.) και Επενδυτικών Προτεραιοτήτων (Ε.Π.) όπου προέκυψε ότι απαιτείται, τόσο στον Άξονα 2.α συγχρηματοδότησης ΕΚΤ, όσο και στους Άξονες 2.β, 3, 4 και 5 συγχρηματοδότησης ΕΤΠΑ καθώς και στον Άξονα 1 μεταξύ των Ε.Π. του Θ.Σ.3. Επίσης, στους Άξονες 3, 4 και 5 καταγράφεται και μερική τροποποίηση των Π/Υ τους και συγκεκριμένα ενίσχυση των Αξόνων 3 και 5 από πόρους του Άξονα 4.

Ως συνέπεια των παραπάνω, επέρχονται ανάλογες τροποποιήσεις σε Δείκτες και τιμές αυτών.

Β. Συνοπτική ανάλυση των προτεινόμενων τροποποιήσεων του ΠΕΠΘ

B1. ΕΤΠΑ

ΑΞΟΝΑΣ 1

Περιλαμβάνει τους Θ.Σ. 1, 2 και 3. Δεν προτείνεται καμία διαφοροποίηση στον Άξονα. Παρότι καταγράφεται σημαντική καθυστέρηση στην ενεργοποίησή του, κύρια λόγω καθυστέρησης στην ανάδειξη Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων που περιλαμβάνει κυρίως ο Άξονας (Ε.Π. 1.β και Θ.Σ.3-όλες οι Ε.Π.), κρίνονται σημαντικές και αναγκαίες για τη Θεσσαλία.

ΑΞΟΝΑΣ 2.β

Περιλαμβάνει τους Θ.Σ. 9 και 10. Ο Άξονας παραμένει σε ισοζύγιο Προϋπολογισμού, με ενίσχυση του Θ.Σ. 10 έναντι του Θ.Σ.9.

Ο Θ.Σ. 9 περιελάμβανε τις Ε.Π. 9.α, 9.β, 9.γ και 9.δ. Αναφέρθηκε ήδη ότι η Ε.Π. 9.δ καταργείται λόγω μη ενεργοποίησης CLLDs με στόχευση στην αντιμετώπιση της φτώχειας και κάλυψης των αναγκών με οριζόντιες σχετικές δράσεις. Οι Ε.Π. 9.β και 9.γ, μετά την πρόοδο των Στρατηγικών ΒΑΑ όπως κύρια αφορούν (2 εγκεκριμένες και 2 υπό αξιολόγηση ένταξης) και του σχεδιασμού του τομέα της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, επαναδιαμορφώνονται ως προς τους Π/Υ τους οι οποίοι μειώνονται κατά 1,275 εκ. ευρώ και 1,5 εκ. ευρώ αντίστοιχα. Αντίθετα, η Ε.Π. 9.α ενισχύεται χρηματοδοτικά κατά 1 εκ. ευρώ, λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο των δράσεων/ έργων της και διαμόρφωση τελικών απαιτήσεων κόστους αυτών. Σημειώνεται ότι οι ανάγκες που καταγράφονται στους τομείς Υγείας και Πρόνοιας που περιλαμβάνει η Ε.Π. 9.α, υπερβαίνουν σημαντικά τον Π/Υ της, ωστόσο δεν υπάρχει δυνατότητα για περαιτέρω χρηματοδοτική ενίσχυσή της στο ΠΕΠΘ.

Ο Θ.Σ. 10 περιλαμβάνει την Ε.Π. 10.α, η οποία ενισχύεται χρηματοδοτικά με μεταφορά των πόρων από το Θ.Σ.9, δηλαδή εσωτερικά στον Άξονα, κατά 3,150 εκ. ευρώ. Και εδώ σημειώνεται ότι οι ανάγκες που καταγράφονται στους τομείς Εκπαίδευσης που περιλαμβάνει η Ε.Π. 10.α, υπερβαίνουν σημαντικά τον Π/Υ της, ωστόσο δεν υπάρχει δυνατότητα για περαιτέρω χρηματοδοτική ενίσχυσή της στο ΠΕΠΘ.

ΑΞΟΝΑΣ 3

Περιλαμβάνει τους Θ.Σ. 4, 5 και 6. Ο Άξονας ενισχύεται χρηματοδοτικά με περίπου 13,5 εκ.ευρώ που στηρίζουν περίπου ισοδύναμα τους Θ.Σ 4 και 6, αντλώντας πόρους από τον Άξονα 4.

Ο Θ.Σ. 4 περιλαμβάνει τις Ε.Π. 4.γ και 4.ε. Ο Θ.Σ. ενισχύεται χρηματοδοτικά με ποσό περίπου 9,2 εκ.ευρώ. Ειδικότερα :

Η Ε.Π. 4.ε που αφορά σε ΒΑΑ επανεκτιμήθηκε μετά την πρόοδο των Στρατηγικών των ΒΑΑ στο ΠΕΠΘ (που αφορούν στις 4 πρωτεύουσες των Π.Ε. Θεσσαλίας) και των σχετικών δράσεων που αυτές περιλαμβάνουν και μειώνεται χρηματοδοτικά κατά 3,55 εκ.ευρώ. Στον αντίποδα, η Ε.Π. 4.γ ενισχύεται κατά 12,75 εκ.ευρώ, στοχεύοντας στην ικανοποίηση των σημαντικών αναγκών που καταγράφονται και α) για περαιτέρω στήριξη δράσεων Εξοικονόμησης Ενέργειας σε Δημόσια κτίρια , β) συνεισφορά στο πρόγραμμα Εξοικονομώ κατ' οίκον ή και αυτοτελώς για ενίσχυση χρήσης αερίου σε κατοικίες, για το οποίο δεν είχε αρχικά σχεδιαστεί συμμετοχή του ΠΕΠΘ, λαμβάνοντας υπόψη και την ανάγκη στήριξης της ανάπτυξης του Φυσικού Αερίου στη Θεσσαλία σε αντικατάσταση άλλων μορφών ενέργειας, κυρίως ηλεκτρικής, στην οικιακή χρήση, προς όφελος κυρίως του περιβάλλοντος. Για την Ε.Π. 4.γ θα προστεθεί νέος Ειδικός Στόχος και Δείκτες.

Ο Θ.Σ. 5 δεν μεταβάλλεται, ωστόσο σημειώνεται ότι οι προκύπτουσες ανάγκες εκτιμώνται ότι θα απαιτήσουν μεγαλύτερο προϋπολογισμό για την ικανοποίησή τους, δεδομένου του ότι σημαντικό μέρος των πόρων της Ε.Π. περίπου στο 50% αυτών έχει δεσμευτεί από ένα (1) έργο phasing από την Π.Π. 2007-2013. Στην παρούσα φάση αναμένεται η εκπόνηση του Περιφερειακού Σχεδίου για την αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής.

Ο Θ.Σ. 6 περιλαμβάνει τις Ε.Π. 6.α, 6.β, 6.γ, 6.δ και 6.ε. Ο Θ.Σ. ενισχύεται χρηματοδοτικά με ποσό περίπου 4,35 εκ.ευρώ. Ειδικότερα :

Η Ε.Π. 6.α ενισχύεται χρηματοδοτικά κατά 3,625 εκ.ευρώ, προκειμένου να ικανοποιήσει κατά το δυνατόν καλύτερα τις δράσεις του εγκριμένου ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας- Α' χρηματοδοτική προτεραιότητα, συνεργώντας με τους πόρους που διατίθενται σχετικά από Τομεακά Ε.Π. και τα μεγέθη των δράσεων όπως διαμορφώνονται σήμερα. Οι Ε.Π. 6.β, 6.γ και 6.δ δεν μεταβάλλονται, παρότι οι ανάγκες που καταγράφονται έναντι των διατιθέμενων πόρων προκύπτουν αυξημένες, χωρίς ωστόσο δυνατότητα να ικανοποιηθούν στην παρούσα φάση. Η Ε.Π. 6.ε ενισχύεται χρηματοδοτικά κατά 0,72 εκ.ευρώ, μετά τον επανυπολογισμό του κόστους των δράσεων των Στρατηγικών ΒΑΑ που εμπίπτουν σε αυτήν καθώς και των λοιπών δράσεων που έχουν ενεργοποιηθεί στο πλαίσιο αυτής.

ΑΞΟΝΑΣ 4

Περιλαμβάνει τον Θ.Σ. 7 και ειδικότερα τις Ε.Π. 7.α και 7.β. Ο Άξονας απομειώνεται χρηματοδοτικά κατά 15 εκ. ευρώ, προκειμένου να στηρίξει τις δράσεις των Αξόνων 3 και 5. Ωστόσο σημειώνεται ότι δεν υπάρχει απομείωση στην επίτευξη των στόχων που είχαν τεθεί αρχικά σε αυτόν, οι οποίοι εκτιμάται ότι θα ικανοποιηθούν στο σύνολό τους. Η ελάφρυνση προέκυψε κυρίως από τα σημαντικά ποσοστά εκπτώσεων που επιτεύχθηκαν στους διενεργηθέντες διαγωνισμούς ανάδειξης αναδόχων στις πράξεις που εντάχθηκαν στον Άξονα 4 και που αναμένεται να συνεχίσουν να υφίστανται. Η Ε.Π. 7.β ενισχύεται κατά 4,0 εκ. ευρώ, ενώ η Ε.Π. 7.α απομειώνεται κατά 19 εκ. ευρώ. Σημειώνεται ότι η στόχευση του Άξονα και επιμέρους Ε.Π. τηρούνται με μειωμένο εντέλει προβλεπόμενο κόστος.

ΑΞΟΝΑΣ 5

Ο Άξονας ενισχύεται χρηματοδοτικά κατά 1.451.033 ευρώ, προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες που καταγράφονται, κυρίως για την υποστήριξη των Ε.Φ.Δ. δράσεων κρατικών ενισχύσεων.

B2. EKT

ΑΞΟΝΑΣ 2.α

Ο Άξονας περιλαμβάνει τους Θεματικούς Στόχους 8 και 9.

Δεν σημειώνεται μεταβολή στον Προϋπολογισμό του Άξονα, ωστόσο ενισχύεται ο τομέας της απασχόλησης μέσω του Θ.Σ.8 / Ε.Π. 8iii κατά 1,7 εκ. ευρώ, με μεταφορά πόρων από το Θ.Σ. 9. Η ενίσχυση της Ε.Π. 8iii κρίνεται αναγκαία, αφενός για να καλύψει τις προβλεπόμενες δράσεις των Στρατηγικών ΒΑΑ όπως προέκυψαν, αφετέρου για να ενισχύσει οριζόντια σχετικές δράσεις με επικέντρωση στις προτεραιότητες της RIS3 Θεσσαλίας.

Κύριες αλλαγές έναντι του εγκεκριμένου σήμερα ΠΕΠΘ, ως ισχύει με την 1^η Αναθεώρησή του, αποτελούν :

α) η κατάργηση της Ε.Π. 9vi, Π/Υ 8,75 εκ. ευρώ, που αφορούσε σε επενδύσεις στο πλαίσιο στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων, που είχαν προβλεφθεί στο ΠΕΠΘ με στόχευση στην αντιμετώπιση της φτώχειας ορισμένων περιοχών στη Θεσσαλία, καθόσον αφενός δεν ενεργοποιήθηκαν έγκαιρα ούτε κατέστη εντέλει δυνατόν να ενεργοποιηθούν μέσω των Ομάδων Τοπικής Δράσης των Leader του ΠΑΑ όπως είχε προταθεί, αφετέρου όμως και κύρια καθόσον οι οριζόντιες δράσεις αντιμετώπισης της φτώχειας προωθήθηκαν σημαντικά αυξημένες σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό του ΠΕΠΘ –χρηματοδοτικά και σε κατηγορίες δράσεων- επομένως η στόχευση της Ε.Π. ικανοποιείται έμμεσα μέσω δράσεων σε άλλες Ε.Π. του ΕΚΤ. Παράλληλα, η ενίσχυση της Ε.Π. 8iii στηρίζει μεταξύ άλλων και το μέρος των προβλεπόμενων CLLDs στον τομέα της ενίσχυσης απασχόλησης.

β) η χρήση ρήτρας ευελιξίας στην Ε.Π. 9v που αφορά σε δράσεις στήριξης κοινωνικής επιχειρηματικότητας, για το μέρος που άπτεται αντικειμένου του ΕΤΠΑ, τόσο για λόγους διαχείρισης όσο και για το λόγο ότι κρίνεται επαρκής ο Π/Υ της για να καλύψει τις σχετικές ανάγκες χωρίς απομείωση της στόχευσης. Σημειώνεται ότι η αντίστοιχη Ε.Π. 9.γ του ΕΤΠΑ απομειώνεται ως προς το μέρος αυτό.

Ο Π/Υ των Ε.Π. σύμφωνα με την πρόταση αναθεώρησης διαμορφώνονται σε :

Επενδυτική Προτεραιότητα	Προτεινόμενος Π/Υ	Διαφορά από εν ισχύ
8iii	3.840.272	+ 1.709.022
8v	3.193.750	0
9i	31.900.000	+ 2.767.961
9ii	11.480.000	+ 2.430.000
9iii	13.200.000	+ 1.843.017
9iv	19.896.425	0
9v	6.339.963	0
9vi	8.750.000	- 8.750.000

Με την παραπάνω κατανομή των πόρων, ικανοποιούνται όλες οι ανάγκες των σχεδιασμένων δράσεων του ΕΚΤ στο πλαίσιο της 1^{ης} Αναθεώρησής του, καλύπτονται χρηματοδοτικές ανάγκες που προέκυψαν μεταγενέστερα- όπως δομές στήριξης μεταναστών, επέκταση χρηματοδότησης εκπαιδευτικής στήριξης ατόμων για +3 έτη κ.α.- , προβλέπεται δυνατότητα

ενίσχυσης κατ' επέκταση χρόνου σημαντικών δράσεων που υλοποιούνται ή αναμένεται η έναρξη υλοποίησής τους, στηρίζονται σχεδιασμένες σημαντικές δράσεις του ΠΕΠΘ που δεν ενεργοποιήθηκαν ακόμα, αλλά παράλληλα καλύπτονται οι ανάγκες για ενίσχυση υλοποίησης δράσεων απασχόλησης είτε στην Ε.Π. 8iii, είτε στην 9i, καθώς και στην Ε.Π. 9ν. Βάση σχεδιασμού αποτελεί μεταξύ άλλων και η Περιφερειακή Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση της φτώχειας στη Θεσσαλία.

Οι εν λόγω αλλαγές επιφέρουν ανάλογες αλλαγές στις τιμές των δεικτών.

ΑΞΟΝΑΣ 6

Αφορά στην τεχνική Βοήθεια του ΕΚΤ και δεν εισάγεται καμία διαφοροποίηση.

Συμπερασματικά:

Η προτεινόμενη 2^η Αναθεώρηση είναι συμβατή και επωφελής σε ότι αφορά την επίτευξη των προτεραιοτήτων της Ένωσης και της Στρατηγικής του ΠΕΠΘ και σε συμφωνία με τους ειδικούς κανόνες που αφορούν στο ΕΚΤ και στο ΕΤΠΑ, στις οριζόντιες αρχές καθώς και στο ΕΣΠΑ.